

ANIELA KUPIEC

z domu Milerska
poetka i pisarka z Nydku

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Regionalnego (EFRR) za pośrednictwem Urzędniczego Śląsko-Śląskiego

Teksty, wybór fotografii i scenariusz: Otylia Toboła
Opracowanie graficzne: Wojciech Świąć

Urodziła się 5 kwietnia 1920 r.
w drewnianym domku zwanym
„Na Farce”, skąd widać było
Połudną, Praszywą i Czantorię.

Na belce sufitowej pod dachem
mistrz ciesielski wyrył napis:

„Dom zbudowany jest od Jury Sturcza w roku 1812”

Po obu stronach szczytowych ścian
wyrzeźbił sentencję:

Na jednej:

„Chrań Boże domu Tego, Ognia wiatru szkodliwego.”

Na drugiej:

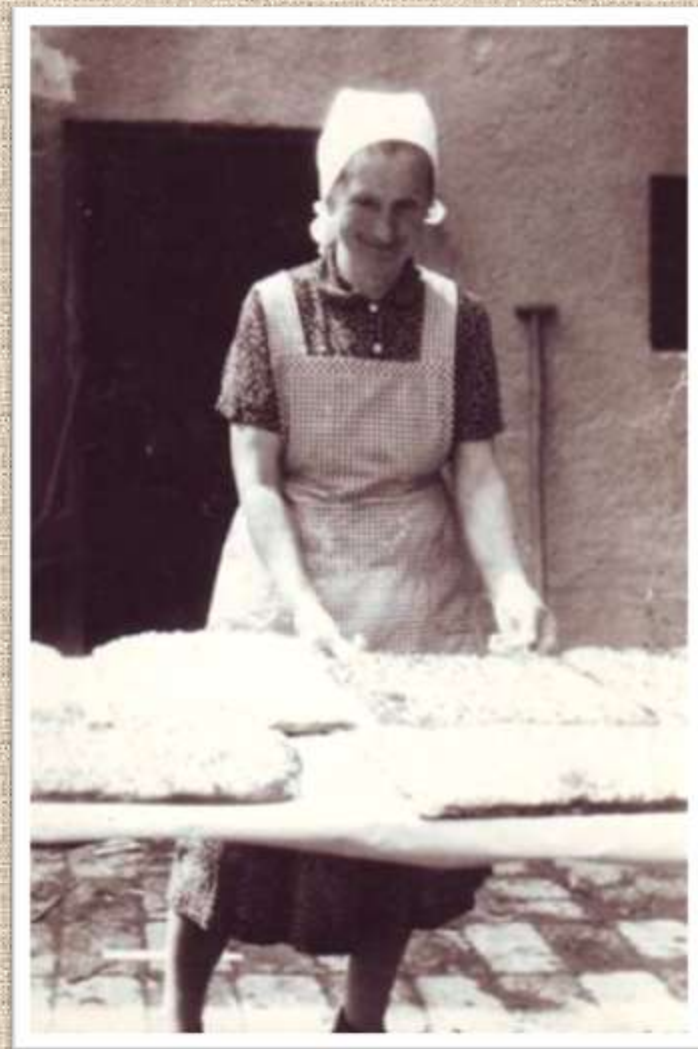
„Oko Boski wszystko widzi, co się dzieje między ludźmi.”

Matka

Ojciec

Po ukończeniu szkoły ludowej w Nydku
pani Aniela kontynuuje edukację w Polskiej Szkole
Wydziałowej Macierzy Szkolnej w Bystrzycy.

Dyrektorem szkoły był znany polski działacz społeczny - Rudolf Budnik.

Historia bystrzyckiego szkolnictwa sięga do roku 1784, kiedy to powstała przy kościele pierwsza szkoła wyznaniowa.

Szkołę ludową założono w 1784 r. i umieszczono w nowym budynku szkolnym.

W sierpniu 1923 r. położono kamień węgielny pod budowę polskiej szkoły wydziałowej. Niespełna rok później została poświęcona i oddana do użytku.

W budynku szkoły otwarto w 1924 r. polską ochronkę.

Festyn w Bystrzycy

Grono nauczycielskie

Bystrzyca - widokówka

W 1935 roku Aniela Kupiec zapisała się do Szkoły Gospodyń Wiejskich w Końskiej.

Szkołę ukończyła w 1937 roku.

**W tym czasie rozpoczęła pisać
swoje pierwsze wiersze.**

**Była to pełna dziewczęcej
wrażliwości – liryka miłosna.**

Szkoła Gospodyń Wiejskich w Końskiej

Końska, Związek Absolwentek Końszczanek, 25 I 1937

ŻEŃSKA SZKOŁA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W KOŃSKIEJ

z prawem publ. rozp. Min. Roln. z dnia 10 II 1939 L. 13339-1 A-36.

Liczba katalogu: 77

ŚWIADECTWO

Milercyka Anieli

urodzona dnia 20 kwietnia 1920 w Ryduki

religii wznag. aug. w Kraj: Morawa-kościelny

otrzymuje za roczny pobyt w szkole w r. 1937 następujące świadectwo:

Zachowanie się bardzo dobre
Pilańść wybitna

Postęp w poszczególnych przedmiotach:

Nauka moralności i wyc. towarzyskie	dobry
Język wykładowy	dobry
Rachunki i księgowość gospodarcza	dobry
Chemia i technologia	dobry
Fizyka	dobry
Pedagogia	dobry
Rolnictwo	dobry
Ogrodnictwo (warzywnictwo, sadownictwo i kwiatarstwo)	dobry
Hodowla zwierząt domowych	dobry
Mleczarstwo	dobry
Nauka o gospodarstwie domowym	dobry
Nauka o pokarmach	dobry
Higienna	dobry
Nauka obywatelska i ustawy rolnicze	dobry
Krój	dobry
Śpiew	dobry
Referaty	dobry

W zajęciach praktycznych:

Gotowanie	dobry
Robienie roboty ręczne	dobry
Porządki domowe, pranie i prasowanie	dobry
Praktyka w ogrodzie, na roli, w obrzeżu i obszarze	dobry

W Końskiej, dnia 30 listopada 1937.

Marianna
J. Dolanowska
Z. Karpowicza

Bożena Filauka
dyrektorka szkoły

Grono nauczycielskie

Kuratorium Szkoły Gospodyń Wiejskich w Końskiej

Aniela w stroju ludowym

W 1938 roku po przyłączeniu Zaolzia do Polski Aniela Kupiec (wówczas jeszcze Milerska) zaczęła pracować w biurze Huty Trzynieckiej.

Tu na jej talent zwrócił uwagę Paweł Kubisz.

**Paweł Kubisz, rodak z Końskiej,
rok wcześniej wydał tomik wierszy
„Przednówek”.**

**Ten tomik utorował mu drogę
do literatury ogólnopolskiej.**

**Józef Czechowicz napisał, iż poezje
Kubisza „tu i ówdzie błyskają
pięknościami staropolszczyzny”.**

**Pisał na przemian polszczyzną
literacką oraz gwaraą cieszyńską.**

Aniela chora...

Skocznia w Nydku, zawody - 1939 r.

Aniela z mężem Janem

Aniela z mężem Janem

**W 1947 r. Aniela Kupiec
zostaje reżyserem kółka
teatralnego PZKO w Nydku.**

Zespół teatralny z Nydku w Hronowie

Zespół teatralny PZKO Nydek w Hronowie

**Po założeniu w 1947 r. PZKO
Aniela Kupiec dzieli czas pomiędzy
śpiewaniem w chórze dyrygowanym
przez męża Jana Kupca, nauczyciela,
i reżyserowaniem przedstawień
kółka teatralnego.**

Chór żeński, dyr. Jan Kupiec

Chór na festiwalu pieśni

Jan Kupiec

**Kółko teatralne
Anieli Kupiec liczyło
w tym czasie około 50
nieprofesjonalnych aktorów.**

Grupa turystyczna

Odkrywcą niekwestionowanego talentu Anieli Kupiec stał się na przełomie lat 70. i 80. XX wieku – Karol Daniel Kadłubiec, wybitny badacz kultury, folkloru i języka Śląska Cieszyńskiego.

**Zachęcił ją do pisania i drukowania
nie tylko utworów poetyckich,
ale też opowiadań.**

**W 1981 r. wraz z Ewą Milerską
z Nydku i Anną Filipek z Łomnej
Aniela Kupiec wydaje zbiorek
poetycki**

Korzenie.

Ewa Milerska
Aniela Kupiec
Anna Filipek

KORZENIE

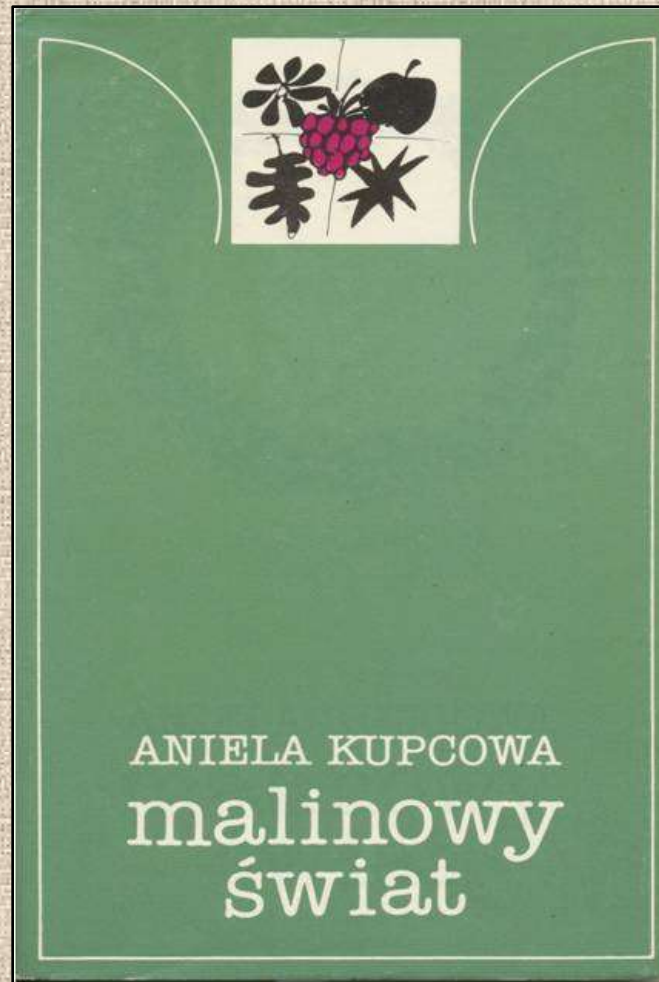

Z Ewą Milerską

**W siedem lat później pojawia się
jej samodzielny zbiór poezji**

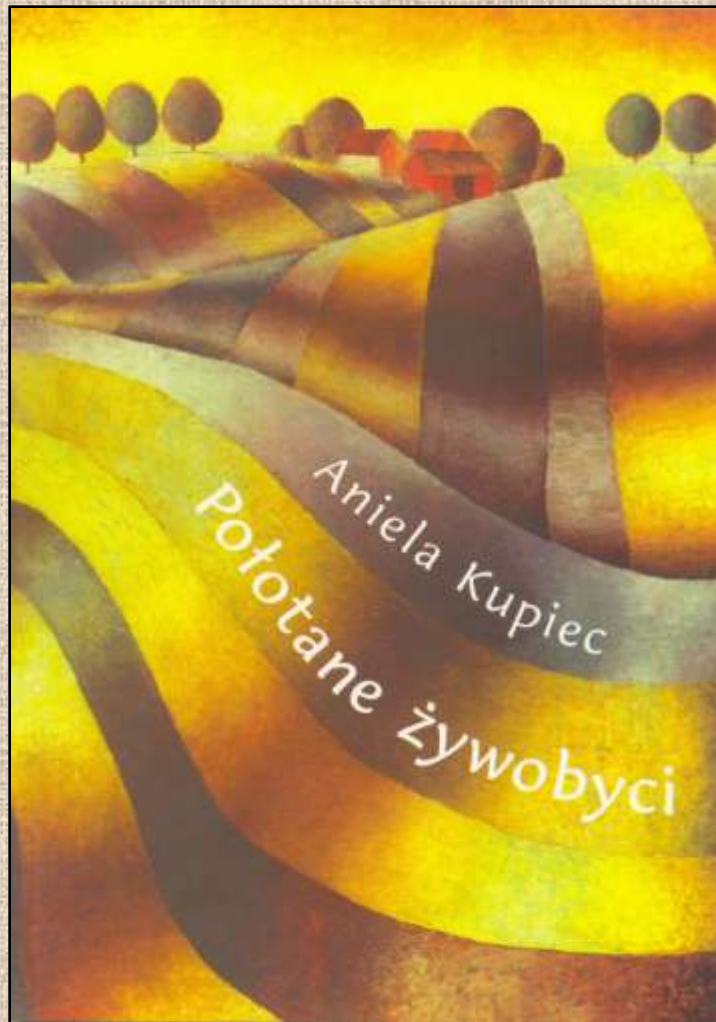
Malinowy świat.

Aniela Kupiec uczestniczy w działalności trzynieckiej Grupy Literackiej '63, a jej wiersz *Karkoszka* zaskakuje swą poetyką jury konkursu.

„Zauważono w niej pomost między czasami Kochanowskiego a współczesnymi, który dzięki gwarze i światowi w niej zawartemu jeszcze na Zaolziu istnieje”, napisał profesor Kadłubiec.

**W 1997 r. pojawia się zbiór
opowiadań gwarowych**

Połotane żywobyci.

**Uwieńczeniem jej twórczości staje się
wydany w dwu nakładach obszerny
wybór poezji i prozy**

***Po naszymu, pieszo
i na skrzydłach.***

Daniel Kadłubiec o twórczości Anieli Kupiec:

„Czytając twórczość A. Kupcowej,
nie mogę się oprzeć wrażeniu,
że kreuje ona świat arkadyjski,
obecny zarówno w antycznym Peloponezie,
jak i współczesnym Nydku.
Jest on symbolem raj, szczęśliwości.
Dlatego nie ma piękniejszej ziemi
od cieszyńskiej, która ponadto jest *szczera*
jak złoto, więc kłaniać się jej trzeba....”

„Dialogi zasługują w pisarstwie Kupcowej na szczególną uwagę (podobnie jak niebywała łatwość prowadzenia narracji, szybko, bez wytchnienia zmierzającej do finału, a zdarzenia w jej świecie fabularnym tworzą spójną całość, tudzież mają znakomitą dramaturgię, zmuszającą do czytania jednym tchem)...”

„Jednostkowy i jedyny jest też język Anieli Kupcowej, będący wspaniałą gwara środkowocieszyńską, tylko tu i ówdzie przeplatana słowem literackim, kiedy gwarowego nie było pod ręką...”

**„To znakomita artystyczna psychoanaliza,
obecna prawie w każdym opowiadaniu,
powodująca, że nie ma w nich nic ze
schematyzmu, z rutyny...”**

W domu z mężem

Kómu się kłaniać – mamó ?

Pokłoń się, synku, niskim progóm,
co wiejskich chałup wiernie strzegły,
i cudzym nie służyły bogóm,
i nawałnicóm nie uległy.

Pokłoń się lipie starej nisko,
co się ku chmuróm downo dźwigo,
co się lutuje nad ścierniskym,
kiedy skoszone zboży lygo.

Ziymi się kłaniej, co cie znała,
niżeś w kolybce usnył mały,
rodzinnej ziymi niech je chwala,
potokóm, co cie uspowały.

I pochyl głowe jeszcze niżej,
jak człowiek od roboty krziwy.
Do ciebie, synku, chce się zbliżyć,
by ci o życiu prawić dziwy.

Dzieci: córka Ewa i syn Bronisław

Wnuki: Nina, Leszek, Romana

Popularyzatorka pszczelarstwa

Miłośniczka zwierząt

85. urodziny, Czeski Cieszyn

85. urodziny, Czeski Cieszyn

Dom „Na Farce” dziś

Post scriptum:

Ostatnio osobą pani Anieli Kupiec bardzo interesują się czescy filmowcy.

Podczas mojej wizyty w Nydku właśnie umawiała się na spotkanie ze operatorem Czeskiej Telewizji Ostrawa.

Sztab filmowy jeszcze w grudniu zamierza nakręcić film, w którym pani Aniela będzie główną bohaterką.

Latem filmowcy zrealizowali tu pierwszy odcinek: „o pszczołach...” (bo pani Aniela zna się także na pszczelarstwie i hodowli owieczek). Tym razem będzie to film w zimowej scenerii.

I jak zawsze - po naszymu.

Obejrzymy go w styczniu 2012.

Projekt jest współfinansowany ze
środków Europejskiego
Funduszu Rozwoju Regionalnego
(EFRR) za pośrednictwem
Euroregionu Śląsk Cieszyński -
Těšínské Slezsko

Projekt je spolufinancován z
prostředků Evropského fondu
pro regionální rozvoj“ (ERDF)
prostřednictvím Euroregionu
Těšínské Slezsko – Śląsk
Cieszyński

„Przekraczamy granice“
„Překračujeme hranice“

